

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 5 sierpnia 2002 r.

35700

RPO-415775-I/02/AM

Pan
Dagmir DŁUGOSZ
Szef Gabinetu Politycznego
Ministerstwo Pracy
i Polityki Społecznej

Szanowny Panie,

W związku z przekazanymi tezami w sprawie zawodów zaufania publicznego oraz założeniami do projektu ustawy o sprawowaniu pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodów zaufania publicznego oraz sprawowania nadzoru nad samorządami zawodowymi przedstawiam następujące stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich:

I. Przedstawione tezy generalnie zasługują na akceptację, bowiem prawidłowo oceniają stan istniejący i rysują zasadniczo słuszny kierunek. W szczególności należy podzielić stanowisko, że:

1) w 2001 roku doprowadzono do uchwalenia złych ustaw, kreujących "quasi związki zawodowe",

2) korporacje zawodowe powinny być tworzone wyłącznie (a nie przede wszystkim), gdy zachodzą łącznie trzy okoliczności wymienione na s. 11 tezy,

3) występuje zbyt daleko posunięte ograniczenie funkcji nadzorczych właściwego ministra z brakiem możliwości zawieszenia uchwał danego samorządu,

4) zbyt wstrzemięźliwe jest określenie kontroli sądowej w stosunku do decyzji samorządów zawodowych,

5) modyfikacja unormowań powinna zmierzać bez wątplenia w kierunku zapewnienia równowagi między uprawnieniami i obowiązkami samorządów zawodowych oraz równowagi między reprezentacją interesów korporacyjnych i interesem publicznym.

Nie można natomiast podzielić poglądu, że pojęcia "sprawowanie pieczy nad należytych wykonywaniem zawodu" oraz "granice interesu publicznego" i "ochrona interesu publicznego" powinny zostać wyraźnie uregulowane, poza ustawą, także przez orzecznictwo lub/i doktrynę. Jest to oczywiście materia ustawowa, natomiast rzeczą orzecznictwa i doktryny jest właściwe odczytywanie ustawowych regulacji.

II. Założenia projektu ustawy o sprawowaniu pieczy nad należytych wykonywaniem zawodów zaufania publicznego oraz o sprawowaniu nadzoru nad samorządami zawodowymi zasługują również na aprobatę. W szczególności warto podkreślić potrzebę zwinięcia niektórych samorządów, bowiem wydaje się, że w wyniku owego agresywnego lobbingu parlamentarnego, który w ten sposób określono w tezach, doszło do uchwalenia ustaw zbyt licznych i w części niewykonalnych. Kwestionowanie konstytucyjności niektórych z nich, mimo licznych żądań zainteresowanych obywateli (architekci, urbaniści i budowniczowie) jest niezwykle trudne, bowiem w praktyce to ustawodawca decyduje o nadaniu przymiotu zawodu zaufania publicznego, zaś kryterium celowości i racjonalności nie mieści się w kompetencjach Rzecznika Praw Obywatelskich.

Rzecznik Praw Obywatelskich jest natomiast szczególnie zainteresowany odpowiednią nowelizacją ustaw o samorządach zawodowych zawodów prawniczych. W tym zakresie warto zasignalizować potrzebę rozważenia nowego modelu jednolitej aplikacji dla wszystkich zawodów prawniczych, z jednolitym systemem rekrutacji i jednolitym egzaminem państwowym, bowiem aktualnie występuje wyraźnie zjawisko zamykania się tych zawodów a interes korporacyjny przeważa nad interesem publicznym. Zjawisko to znajduje swoje potwierdzenie nie tylko w korespondencji kierowanej do Rzecznika, lecz także w dwu pytaniach prawnych skierowanych przez Naczelny Sąd Administracyjny do Trybunału Konstytucyjnego.

ZASTĘPCA

Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk